

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 пер-
пера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и
Херцеговину на годину 12 пер-
пера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње
20 франка у злату, на по годи-
не 10 франка у злату.
Претплата се прима само у го-
дишњим и полугодишњим ро-
ковима.
Поједини број 20 пара за Цр-
ну Гору, — за Иностранство 25
пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

Претплата се шаље непосред-
но Администрацији „Гласа Цр-
ногорца“ на Цетиње, а коме је
наручио г. Вељку Рамаданови-
ћу, к. и. агенту у Котор.
Дописе се шаљу Уредништву.
Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администра-
цији и наплаћују се: за сваку
ријеч или број од пет цифара из
петит слова по 4 паре за први
пут, а за сваки даљи пут по 2
паре, из виших слова сразмјерно
више. Најмањи оглас наплаћује
се 1 перпер. Осим напријед-
именоване цијене од ријечи, на-
плаћује се по закону о таксама
још по 50 пара за свако поједино
оглашавање.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде,
а по саслушању Нашег Министарског
Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Лабуд Гојнић, предсједник Вели-
ког Суда, на основу чл. 45. закона о чи-
новницима грађ. реда, стави у стање по-
која са пенсијом, која му по годинама
службе припада.

Наш Министар Правде и Наш Мини-
стар Финансија и Грађевина, нека извр-
ше овај указ.

Цетиње, 1. јула 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Д. Вукотић с. р.Министар Финансија и Грађевина,
Д-р С. Дрљевић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде
постављамо:

за предсједника Великог Суда са пла-
том од пет хиљада (5000) перпера на го-
дину Др. Лазара Томановића, Министра
Предсједника на расположењу.

Наш Министар Правде нека изврши
овај указ.

Цетиње, 1. јула 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Д. Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова,
ријешили смо и рјешавамо:

да се команд. Лука Гојнић, управитељ
катунско-ријечке области, разријеша од
те дужности и стави на расположење
Министру Војном.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова, нека изврши овај
указ.

Цетиње, 1. јула 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова
постављамо:

за управитеља катунско-ријечке обла-
сти командира Ђузу Ђурашковића, са
годишњом платом од три хиљаде осам
стотина и четрдесет перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 1. јула, 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова
постављамо:

за управитеља морачко-ровачке обла-
сти командира у пензији сердара Јока
Јовићевића, са годишњом платом од три
хиљаде перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 1. јула 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова
ријешили смо и рјешавамо:

да се командир Радомир Вешовић,
управитељ васојевићке области, разри-
јеша од те дужности.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 1. јула 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова
постављамо:

за управитеља васојевићке области
командира Јована Н. Пламенца, досадаш-
њег в. д. команданта приморско-црмичке
бригаде, са годишњом платом од три
хиљаде перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 1. јула 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова
постављамо:

за архивара управног одјељења Мини-
старства Унутрашњих Дјела, у рангу се-
кретара прве класе, Николу М. Пејовића,
са годишњом платом од двије хиљаде и
четири стотине перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 1. јула 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова,
ријешили смо и рјешавамо:

да се Луки Пејовићу, поштару-телегра-
фисти шесте класе цетињске поштанско-
телеграфске станице, на основу чл. 21.
закона о чиновницима грађанског реда,
уважи оставка, коју је поднио на државну
службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 1. јула 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Министра Унутрашњих
Дјела и Заступника Нашег Министра Про-
свјете и Црквенијех Послова, ријешили
смо и рјешавамо:

да се Никола Кривокапић, поштар-те-
леграфиста треће класе подгоричке по-
штанско-телеграфске станице, на основу
члана 49. закона о чиновницима грађан-
ског реда, отпусти из државне службе,
у интересу исте.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 14. јуна 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде,
а по саслушању Нашег Министарског Са-
вјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се кап. Шако Раичевић, управник
Централног Казн. Завода у Подгорици,
на основу чл. 45. у вези са трећом тачком
чл. 52. закона о чиновницима грађанског
реда, стави у стање покоја са пенсијом,
која му по годинама службе припада.

Наш Министар Правде и Наш Мини-
стар Финансија и Грађевина нека изврше
овај указ.

Цетиње, 27. јуна 1912. године.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Д. Вукотић с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Д-р С. Дрљевић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде
постављамо:

за управника Централног Казненог За-
вода у Подгорици са платом од хиљаду
девет стотина и двадесет (1920) перпера
на годину Николу П. Вучинића.

Наш Министар Правде нека изврши
овај указ.

Цетиње, 27. јуна 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Д. Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Уну-
трашњих Дјела и Заступника Нашег Ми-
нистра Просвјете и Црквенијех Послова,
а на основу члана 40. закона о послов-
ном реду у Државном Савјету, одобрили
смо и одобравамо рјешење Државног
Савјета од 2. октобра 1910. године, под
број 355, донесено на основу тач. 12.
члана 120. Устава, које гласи:

„Да општинска управа вароши Андри-
јевице може, путем лицитације, продати
двје општинске куће, налазеће се у ис-
тој вароши.“

Наш Министар Унутрашњих Дјела и
Заступник Нашег Министра Просвјете и
Црквенијех Послова нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. јуна 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финан-
сија и Грађевина, по саслушању Нашег
Министарског Савјета, а на основу чла-
на 49. закона о државном буџету, рије-
шили смо и рјешавамо:

Одобрава се Министру Финансија и
Грађевина, да може из овогодишње бу-
џетске партије 186. кредит за недовољно
предвиђене расходе — издати Министру
Просвјете и Црквенијех Послова перпе-
ра 6.000 (шест хиљада) ради повећања
кредита у буџетској партији 162., пози-
ција 2. буџета за 1912. год.

Наш Министар Финансија и Грађевина
нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. јуна 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Д-р С. Дрљевић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финан-
сија и Грађевина, по саслушању Нашег
Министарског Савјета, а на основу члана
49. закона о државном буџету, ријешили
смо и рјешавамо:

Одобрава се Министру Финансија и
Грађевина, да може из овогодишње бу-
џетске партије 186. — кредит за недо-
вољно предвиђене расходе — утрошити
перпера 1000 — једну хиљаду — ради
повећања кредита у буџетској партији
128. позиција 1. — повраћај неправилно
наплаћених прихода — буџета за 1912. г.

Наш Министар Финансија и Грађевина
нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. јуна 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Д-р С. Дрљевић с. р.

— Ријешењем Господина Министра Фи-
нансија и Грађевина од данас, број доњи,
пуштено је у течај 20.000 (двадесет хи-
љада) комада по 1 перпер. Чл. 1. и 2.
закона о ковању новца од 23/XII 1911.
одређена је количина у којој се има пре-
ковати ранији сребрни новац и дати му
се облик чл. 15. закона о државном
новцу од 4. децембра 1910.

Пуштањем у течај ове партије једно-
перпераца почето је извршење закона о
ковању новца у напријед цитираним ње-
говим одредбама.

Број 8164. Из Министарства Финансија
и Грађевина 2. јула 1912. Цетиње.

Дворске и дипломатске вијести

— На Петров-дан је у манастирској цркви служена архијерејска служба, послје је у 10¹/₂ сати била служба у дворској цркви, којој су присуствовали Њихова Величанства Краљ Господар и Краљица са члановима Краљевске Породице. Из дворске цркве Они су отишли у манастирску цркву, гдје је био отворен њивот Св. Петра, да му приступе и да му се поклоне. Послије тога Његово Величанство Краљ Господар, окружен Краљевском Породицом, извршио је преглед војске, која је с музиком на челу за вријеме службе Божје била постројена пред црквом, а одатле продефиловала испред Двора.

— Њено Краљ. Височанство Књагиња Насљедница отпутовала је у суботу за Стрелиц к Својим родитељима, праћена Својом дворском дамом г-ђицом Добнеј и г. Мишом Поповићем, државним савјетником. Његово Краљ. Височанство Краљевић Насљедник том је приликом испратио до границе.

— У сриједу прије подне у Двору Њихових Краљ. Височанстава Књаза Мирка и Књагиње Наталије крштењ је Њихов новорођени син, који је добио име Емануел. Кумовао је г. Војвода Илија Пламенац, министар војни у пензији, а црквени обред вршио је Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит са дворским протођаконом у присуству Њихових Величанстава Краља Господара и Краљевске Породице, као и родитеља Њеног Краљ. Височанства Књагиње Наталије г. почасног ђенерала Константиновића и г-ђе Константиновиће. Послије крштења био је ручак, на коме су били сви чланови Краљевске Породице, родитељи Књагиње Наталије, Господин Митрополит, г. Војвода Пламенац с г-ђом и г. др. Станко Матановић.

— На Петров дан Његово Краљ. Височанство Књаз Петар примао је честитања приликом Свог имендана, када су му се чланови дипломатског кора и многа угледна лица уписивала у књигу, а тако исто је примао телеграфска честитања од многих из унутрашњости.

— У петак вече је у сали Владиног Дома била забава, коју је давао Њ. Краљ. Височанство Књаз Петар приликом Свог имендана. На забави био је цио Двор, чланови Краљевске Владе, дипломати, државни великодостојници, официјерски кор, виши државни чиновници и одлично грађанство с госпођама. Долазак Двора био је поздрљен химном, коју је свирала војна музика, и бурним усклицима од стране присутних. Игранку су отворили чланови Краљевске Породице, који су за све вијеме игранке видног учешћа узимали у игранку, увеличавајући је Својим судјеловањем. Игранка је трајала у најбољем расположењу све до поноћи, када су се прво Њихова Величанства Краљ Господар и Краљица милостиво опростили од присутних, испраћени бурним клицањем, а затим ускоро и Њихова Краљ. Височанства Краљевић Насљедник и Књагиња Насљедница, која је овог пута видног учешћа узимала у анимираној игранци, испраћени такође бурним клицањем, када су присутни пожељели Насљедници срећан пут и весели повратак у отаџбину. И послје тога игранка је настављена, а за вријеме одмора присутни су се окријепили и освјежили у импровизираним бифеу, врло укусно израђеном и богато снабђеваном разним закускама и хладним пићем, гдје су се гости задржали дуже вријеме у живој забави. Игранка је трајала од послје једног

сата по поноћи, када су се присутни разишли у најпријатнијем расположењу и са лијепим утисцима, које су понијели са ове сјајне забаве.

— Њено Краљ. Височанство Књагиња Ксенија благоизволила је у четвртак прије подне отворити изложбу радова Женске Радничке Школе Књагиње Јоланде, којом приликом је и милостиво извољела да разгледа ову изложбу и да присуствује испитивању ученица овог завода.

— Њено Краљ. Височанство Књагиња Ксенија, задовољна успјехом ученица Женске Радничке Школе, и ове је године наредила да се ученице почасте слаткишима и новчано дарују.

— На имендан Његовог Величанства Краља Петра у овдашњем посланству Краљевине Србије на Петров дан било је примање честитања, за које је вријеме пред посланством свирала војна музика. У име Његовог Величанства Краља Господара на честитању је био г. бригадир сердар Јанко Вукотић, у име Његовог Краљ. Височанства Краљевића Насљедника г. капетан Благо Врбица, а Његово Краљ. Височанство Књаз Петар био је лично на честитању. Исто тако био је на честитању од стране Краљевске Владе г. бригадир Митар Мартиновић, предсједник Министарског Савјета, као и чланови дипломатског кора, државни великодостојници и многи други. Тога дана између Његовог Величанства Краља Господара и Његовог Величанства Краља Петра измијењани су срдаци телеграфски поздравии.

— Јуче је у овдашњем француском посланству било примање честитања поводом француског народног празника Освајање Бастиље. Од стране Његовог Величанства Краља Господара био је г. бригадир сердар Јанко Вукотић, а од стране Његовог Краљ. Височанства Краљевића Насљедника г. капетан Б. Врбица, док је Његово Краљ. Височанство Књаз Мирко предао посјетницу. Од стране Краљевске Владе био је г. бригадир Митар Мартиновић, предсједник Министарског Савјета, а сем тога били су на честитању чланови дипломатског кора, државни великодостојници и многи други с г-ђама. Примање честитања почело је у 5 сати по подне уз звуке војне музике, која је доцније свирала и за вријеме игранке, која је била у врту посланства на тенису.

— Г-ђа бароница Гизл, која је неко вријеме провела у иностранству, гдје се још налази г. барон Гизл, овдашњи аустро-угарски посланик, ономад се вратила с пута на Цетиње.

— На мејсто досадашњег војног аташеа Француске Републике г. команданта Депреа, постављен је г. артиљерски командант Фурније.

Биоградска „Правда“ у свом 171. броју од 23. јуна о. г. донијела је, под потписом г. ђенерала М. М. Магдаленића, превод једне тобожње конвенције закључене између Аустро-Угарске и Црне Горе, која је објелодањена у једној књизи штампаној прије два мјесца на француском језику под насловом: „*Livez poigr*“.

— Већ из самог састава те конвенције, свак ко има иоле здравог разума прозреће смјер исте, који иде на то да убије глас који наша земља ужива на страни, а нарочито да у српском народу представи Црну Гору као туђинског агента, пошто су исцрпљена сва средства да се посије неповјерење наспрам исте и потамни јој име као вјековног чувара српске мисли. Правац, улога и мисија Црне Горе и њеног Владара познати су свијема честитим Србима и Словенима у опште.

— Поменути лист је и сам у свом 173. броју од 25. јуна представио ту тобожњу конвенцију као лажну и апокриф-

ну, а ми не налазимо за вриједно да се на њу нарочито заустављамо, већ прелазимо са презрењем преко таквих циничких подметања.

Август Стриндберг

Поводом смрти скоро преминулога шведског књижевника Августа Стриндберга необично се много писало у целокупној новинарској и белетристичној штампи. Најсупротнији судови донесени су о томе чудноватоме и немирном духу. Највише су се Стриндбергом бавили Скандинавци — што је сасвим природно — а затим Нијемци, Руси, Енглези и Французи. Донијећемо овдје неколико мишљења признатих свјетских књижевника о таленту шведског pjesника. *Георг Брандес*, чувени дански литерарни критичар, који је одлично познавао Стриндберга и био у неку руку његов повјереник, пише ово о своме пријатељу:

„Стриндберг је, као и Толстој, убјеђени ученик Жан-Жак-Русоа. Као и Русо, Стриндберг је произишао из ниског стаљежа; био је демократа као и он; писао је са истим жаром и одушевљењем као и он; патио је од гонилачке маније као и он и његови су списи као и Русовљеви узбуђивали душу оних који су их читали.

„У огромноме и различном књижевном раду Стриндберговом налазе се сви лабиринти и сви компликовани путеви нашега бића, али њему недостајаше оно што би од њега начинило вођу и управљача. Недостаје му јединство и хармонија живота. Није постојао један Стриндберг, већ је у томе pjesнику било неколико Стриндберга који су један другог нападали... Стриндбергов је мозак био у непрестаном врењу и тај полиграф обдарен најразноврснијим способностима, који се бавио историјом, природним наукама и још читавим туцетом разних наука, био је један од најбогатијих духова современости. Он се нарочито одликовао у драми и у роману, а његова је проза нешто најљепше што постоји код Швеђана. Па ипак је Стриндберг био један од најразуданијих књижевника.“

Нешто би недостајало кад се не би поводом његове смрти чуо и који женски глас. Једна жена, госпођа *Марија Стјернстет* на независнијим од свих шведских књижевника рекла је о Стриндбергу ово:

„Ја сам се трудила да потражим и увјерена сам да сам пронашла скривени разлог, због кога је Стриндберг онако огорчено писао противу жена, од којих се, једно за другим, трима оженио и од којих се развео. Ја поред свега његовога женомрства вјерујем да није било човјека који нас је више волио нити који нас је више кажњавао. Нико више од њега није желио да ми постанемо савршене, добре, паметне и љубавне. Из његових експлозија очајања и из његових жучних изјава противу нас ми не можемо а да не опазимо колико је његово срце било силно и испуњено најужвјешенијим тежњама.

„Прије но што се у нама пробудила та тежња ка савршенству и прије но што је она постала општа благодет, он је стајао као пророк у пустињи и одатле нам је слао јетке и страшне пријекоре који су у исто вријеме биле жеље. Једнога ће дана све жене то разумјети, и у колико прије оне дођу до тога сазнање, у толико ће то бити боље.“

Што се *Максима Горкога* тиче, он не анализира Стриндберга, он над њим и његовим дјелима не врши критичку секцију. Он има многога заједничкога с њиме, он га назире и осјећа му се близак као да му је брат. Ево шта вели Горки:

„Стриндберг је од свих европских књижевника био pjesник, који је имао највећег утицаја на моје идеје и на моје осјећаје. Свака од његових књига будила је у мени жељу да се са њиме препирем, да му противурјечим, али је у исто вријеме, свака његова књига чинила да су моје поштовање и моја љубав ка Стриндбергу постајали све већи и све дубљи. Он ми се чинио као буран извор живе воде, која је будила стваралачку снагу мисли и осјећаја у свакоме ономе који је ма и један гутљај те воде окусио. Ја сам био збуњен његовом лакоћом да споји науку са умјетношћу и пророчанском природом његове интенције... Он је пред свима манифестацијама живота стајао као стратег коме ништа не измиче не опажено. Он је имао орловско око, који је сваку ситницу уочавао. Као Рус, навикнут да руску жену веома високо подигнем и због које мислим да сам у праву да се гордим, ја сам често био наљућен држањем, које је Стриндберг често заузимао према женама; ипак, ја не познајем књижевника у Европи који је више истине рекао о жени од Стриндберга. Ја сам увјерен да је његова сувишна и неправедна строгост према жени била проузрокована једино високом схватањем које је он имао о улози жене у свијету и безмјерном љубављу према жени као мајци, као бићу које својим доношењем на свијет нових живота побјеђује смрт.“

Кнут Хамсун, „млади Скандинавац“ норвешки Горки, како га његови земљаци називају, живио је неко вријеме заједно са Стриндбергом у једном малома кружићу у Берлину. Он је запазио код Стриндберга непрестану тражњу, донкихотизам идеја и непрекидну тежњу да у себи искористи све оне оно што је стекао дугим и мучним трудом. Ево шта о великоме Швеђанину вели његов пријатељ:

„Борач за хиљаде ствари, дуелист, који не бира оружје, он је нападао и бранио се жилаво и вагрено. Никома није полазило за руком да га победи, али је често сам себе побеђивао и своју ствар намјерно губио. Али се одмах послје таквих намјерних пораза уздицао и машао се оружја да пође у борбу за какву другу ствар, за какву нову идеју. Такав човек није никада срећан. Он својој природној узбуцаности додаје један још јачи немир и својој страсности додаје још више истрошености.

„Његов живот то је непрестана страст и непрекидни немир. Он је био ван обичности и према томе, ван среће...“

Герхарт Хауптман, представник данашње „младе Немачке“ осјећа и изражава као pjesник личности, која постоји између идеја Стриндбергових и новог духовног покрета код Германа. Хауптман се овако изражава о Стриндбергу:

„Август Стриндберг је, по моме мишљењу, једна од најпримјетнијих личности наше епохе: скептик и човјек који вјерује! Он је све то садржавао у себи и то не у млакој неодређеној већ истакнутој, бурној форми. Његова пасија понекад тако набуја да постаје опасна по самога pjesника. Рекао би човјек пожар у ковачници. Али Стриндберг размишља: нека ковачница изгори, само нека остане ковач, чекић, наковањ и доста неизрађеног гвожђа. И он се увијек баца на посао, па ма то било под ведрим небом ио зимској ноћи.

„Онај који је у таквој природи, као што је Стриндбергова, не налази величине, да је неће наћи ни у миту о Прометеју, који због љубави ка човечанству подлеже у страшној борби са боговима... Има јакних и великих духова, који су имали много више дисциплине но он. Али бура, океан, вулкан, прашуме исто су тако необуздане, па ипак за то бура оплођава земљу, океан храни рибе и скрива бисер, вулкан нам даје сумпор а прашуме најздравијих плодова. Дан, који је Стриндберг успуњавао радом био је снажан, опасан и плодан као и природа и многа од његових дјела су снажна и мајсторска. Интелектуални живот Германац увијек ће морати водити рачуна о Стриндбергу.“

Најзанимљивији је суд о Стриндбергу дао *Карл Стрекер*, један берлински критичар. Он вели:

„Август Стриндберг је једна друга pjesма „Фауста“ у европској литератури, само што он ту pjesму није написао у својим дјелима, већ у своме животу. То је био дух који се неуморно носио са свијема идејама прошлога вијека и он је јединствен, усамљен примјер човјека, чија је радозналост била безгранична и чија је страст била заразна. Он је, збога био човјек прије но што је постао писац. Он је више волио да се туче с идејама и да се бори са животом, него ли што је волио да пише. Он је познао све крајности судбине, од презреног жигосања до апотезе; све је крајности мисли, од „ветеринарске философије“ својих младих година, до мистицизма својих зрелих година и до повратка ка хришћанској вјери у својим посљедњим моментима.

„Шта ће остати од Стриндберга? Сада је врло рано о томе говорити, а у осталом на што о томе и водити рачуна?

„Дјело једнога писца остаје, при свему том, ограничено на изјесан круг духова и на изјесно вријеме, најзанимљивији и најуниверзалнији писци једва могу претендовати на неколико вијекова. Све оно што је изражавало љепоту или емоцију једне епохе изумире са ишчезавањем те епохе. За дјело духа исто онако као и за дјела природе, нема вјечитих оквира и вјечитог трајања. Човјек може да буде увјијелен и да очајава констатујући да му је немогуће познати човјека па у којој он епоси живио, али треба имати храбрости па признати и поклонити се томе фаталном закону. И тај неумитан закон никома се није био у нашем времену тако наметнуо као Стриндбергу. Он ће, несумњиво, за навијек остати једна загонетка. У његовој глави је било много идеја, и много различних, које су се убијале међу собом. Он је налазио задовољства у болу и у страхотама; бундућност, међутим, припада срећним и сталоженим дјелима. Он је у исто вријеме, био и Фауст и Мефистофелес. И зато он неће цио пропасти и пасти у заборав; и за то ће се непрестано о њему дискутовати. Нетачно је мислити да је он био „дух који одриче“; он је страшно тежио вјеровању и изјесности, и његове негативне биле су само изврнуте афир-

мације. Од Мефистофела он је позајмио сарказам, вољу за разочарањем и неспособност да ствара мир и љепоту.

„Али онда, кад би човјек одустао да у Стриндбегу прати мислиоца и дивн се умијетнику, немогуће је не заинтересовати се за личност pjesничкову. Он је био веома храбар и његова је страст била заражавајућа. И ипак ми се осјећамо привученима томе човјеку чудновате осјетљивости, томе видовитоме човјеку коме нас нека необјашњива сила гони и за кога држимо да је у вези са загонетним и скривеним силама, са којима је ријетко ко од нас у непосредној вези. Стриндберг има тај ријетки дар да у свакоме животном акту и иза сваке, ма које, личности, опази нечега непознатог и тајанственога. И то непознато, то неразјашњиво, он нам исказује са неколико ријечи веома простих. Кроз његов дух ми прозиремо у те животне актове и у те личности и налазимо, збиља, под њиховим маскама нечега загонетног и пренершавајућег.

„Мало је ко од људи и од писаца знао да открије и да другима покаже колико се компликованог и заплетенога крије иза простог и баналнога изгледа ствари и бића. А то није само литература; то је нешто још више. Стриндберг, крајња моћ болне осјетљивости, можда је највећи медијум између наше душе и туђих душа, који он освјетљава до у најситније кутке и које нам он даје да опазимо под делом наших ближњих. Он нас на тај начин вуче вјечито блудећим вртлозима његовога немирнога видовиштва.“ Б.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Двјестогодишњица Царева Лаза. Ове године, 29. јула, навршује се двије стотине година од славне битке на Царевом Лазу, када је малена али храбра црногорска војска одликала јуначку побједу над великом турском војском, служећи и доцније као подстрек за даље борбе и прегнућа црногорских поколова и доводећи их до побједе једне за другом. Поводом тога Марко Драговић, који је са својим скромним прилозима већ одавна добро познат нашем читалачком свијету, написао је књигу, коју је посветио у спомен двјестогодишњице Царева Лаза. У њој он износи оно, што су до сада наши историчари о томе писали и што је сам могао прибрати, ради принављања успомене на тај знаменити догађај, имајући у виду нарочито нашу младеж. Уз опис битке, који нам пружа вјерну слику овог прославленог догађаја, писац износи како је ова битка и опјевана како од стране pjesника-умјетника, тако и од стране народа и онда излаже pjesму Владике Рада из „Слободијаде“, као и ону из „Лажног Цара Шћепана Малог“, pjesму Р. Рогановића Црногорца из драме „Царев Лаз“ и народну pjesму. На крају књиге налази се пишчева посвета, изражена овим ријечима: „Јунаци Царева Лаза, ви сте победили за отаџбину. Ваша је победа једна од основних каменова, на којима је сазидана наша садашњост, а благодарна отаџбина овјеквјечиће ваш спомен и ваша имена остаће урезана, ако не на бронзи, нити на мермеру, а оно у живом спомену — у срцима благодарнога потомства, а звуци српских гусала од кољена кољену ће их предавати. Ваша су дјела одушевљавала побједнике Круса, Граховца, Вучјег Дола и Фундине, а ови сјајни примјери скупа одушевљаваће и најдаље нараштаје и учити их како треба радити, борити се и побјеђивати за отаџбину. Слава јуначима Царева Лаза!“ Књига износи 51 страницу обичног формата. Цијена је 50 пара и ми је свакоме препоручујемо. Може се добити код писца на Цетињу и у књижарама.

„Госпођа са сунцокретом“ опера. Из Биограда јављају, да ће Војновићево најновије дјело: „Госпођа са сунцокретом“ кроз кратко вријеме бити приказивана на позорници као опера. У споразуму с аутором Војновићем, српски познати композитор Стеван Христић, прерадиће „Госпођу са сунцокретом“ у опери истога имена. Ова ће опера бити готова до јесени, те ће се премијера давати у Загребу.

Велики пјевачки излет. Биоградско Пјевачко Друштво довршило је преговоре с Атином да у јесен ове године посјети грчку пријестоницу. Дан поласка утврдиће се, кад друштво заврши преговоре с Цариградом и Софијом, јер намјера да се врати преко Цариграда. Ако се и овдје постигне споразум, овај пут Биоградског Пјевачког Друштва биће један од најљепших излета. Полазак би био преко Солуна (први концерт); а у Атини други, трећи и четврти концерт. Из Атине пролазак кроз величанствени Архипелаг, Јејејско Море, Дарданеле и Мраморно Море у Цариград (пети концерт). Из Цариграда преко Софије (шести концерт) у Биоград. Рад за овај велики пут отпочеће, послје ово-

годишњег љетњег одмора, 1. јула. Хор ће бити састављен од 100 пјевача.

Књиге за дјecu. У Тифлису, Русији, штампана је књига „Начални Хрестоматија у три свеске, коју је саставио П. М. Корханиди и послао нам на приказ. У овој су књизи лијепе и проучне приче за дјecu и писац своје мале читаоце упознаје са свима руским важним писцима. Израда све три свеске је врло лијепа и у укусној опреми.

Позориште под отвореним небом. Позориште под отвореним небом није никака новост. Још у XV вијеку владалачка кућа Медићи, у Флоренци, начинила је била у врту свога дворца (у чувеном врту Боболи) једно позориште под отвореним небом. Позорница се налазила (позориште је и дан данас очувано) на једном узвишењу, подзидану мермерним плочама, а сједишта су поређана у облику амфитеатра и исто су тако од мермера. Доцније су у Колосеуму и у разним римским аренама Италије, Француске, Шпаније давале многе представе под отвореним небом. За Италијом, Француском, Шпанијом дошла је и Њемачка, која је многе старе грчке драме давала на отвореном пољу. Ево сада долази вијест из Швајцарске да је у Интерлакену, живописној бањи са јединственим изгледом на глечере Јунг Фрау, начињена једна веома оригинална позорница, гдје ће се искључиво представљати Шилеров „Вићем Тел“. Позорница у ствари не постоји, већ њу представља један живописан брежуљак, на коме је саграђено неколико кућа и једна црква. И тако се тај Шилеров комад из швајцарскога живота представља, тако рећи, на лицу мјеста. Недостаје само језеро, преко кога треба да се превезе заробљени Тел и народни крвник Геслер. Мјесто језера начињен је басен, који је прилично простран. Костима за тај комад су потпуно вјерни. Глумача има на стотину и сви су дилетанти. Пред тим брежуљком и његовом, околином која такође представља позорницу, искупило се ту скоро 3000 интерлакенских гостију да присуствују тој оригиналној представи. Представа је добро текла ма да су сви глумци били дилетанти и уз то још Швајцарци.

О непознатој Софокловој драми. Добро познатој париској академији написа предао је Теодор Рајнах у име офордског професора Артура Хунда половину до сада непознате Софоклове драме, која је недавно пронађена на једном папирсу. Драма се зове „Ихнентаи“ (од прилике „Њушкала“), те је по свој прилици једна од оних сатиричких игара, које су се давале попут Еврипидова „Циклопа“ као закључни комад велике трагедије. Пронађени комад, од кога је сачувано око 400 стихова, бави се Хермесовим дјелима у младости: крађом Аполонових крава и проналаском лутње. Осим Хермеса и Аполо у радњи долази и нимфа Хилена и збор сатира. Диалог обилује великим pjesничким красотама.

Избор француског „pjesничког кнеза“ и pjesничкиње. Многобројне француске списатељске захтјевају приликом разасланог позива на француске pjesнике и списатеље ради избора новог француског „pjesничког кнеза“ на мјесто постојећег Диеркса, који је извршио самоубиство, како смо то већ јавили, да се и њима призна право натјечања за тај часни наслов.

Пјесник чудак. Јављају из Лајпцига: Седмоградски пјесник Гвидо Гресер дошао је прије двије недјеље у Лајпциг. Гресер, чији рад високо цијени Јоханес Шлаф, довео се у својим колима, под коју су упрегнута два бијелца и с којима путује по свијету, ширећи своје pjesме и списе. С њим путује његова супруга, родом из Келна и троје љепушних дјечице. Цијела обитељ одјевена је у прилично романтичну одјећу, али обуће не носи нико. Пјесник-чудак побудио је са својом породицом и колима свеопште интересовање, чак и гужву, тако, да је полиција издала наредбу, да се мора одстранити са градског територија, но како Гресер има у Лајпцигу много пријатеља, то је ипак оправдана нада, да ће му бити дозвољен дуљи боравак у том граду.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Сенаторије и болнице за грудоболне

У низу установа који служе лијечењу и оздрављењу од јектике највидније мјесто заузимају сенаторије и болнице за грудоболне.

Сенаторије су климатска љеčiliшта у каквом шумовитом крају, на висини од преко 500 метара над морем, заклоњене од јаких и хладних вјетрова и удаљене од варошкога шума и прашине. Под стручним љекарским надзором уче се ту болесници исправном реду и примјерној чистоћи; на разне начине болесници ту кријепа своје тијело и подижу му отпорну снагу. Поред активног јачања у систе-

матским шетњама, играма и пољским лакшим радовима, поред одличне хране и апсолутно здравог ваздуха, болници се ту кријепа и лежањем, излежавањем, сунчањем, ваздушањем и купањем. Особито утичу одлично на грудоболнике сунце и ваздух.

Болеснике од грудне болести — туберкулозе, можемо подијелити у три степена. Први је степен *почетни*, други је степен *развијене* туберкулозе а трећи је *посљедњи* степен болести.

Заточник сенаторија у Њемачкој д-р Бремер, чији је први такав завод створен још год. 1855 у Герберсдорфу, био је мишљења, да се по сенаторијама може лијечити и излијечити само први степен болијести. Али је доцнија статистика јасно показала, да је и мало развијена туберкулоза погодна за лијечење.

Искусством је утврђено, да се у сенаторијама може лијечити:

1) Катарална афекција или инфилтрација само једнога плућнога врха, са или без јасних катаралних појава.

2) Ако је поред горњег налаза једне стране још и промијењен дисајни шум друге стране.

3) Ако су дисајни шумови промијењени на оба плућна врха, и

4) Ако је инфилтрација захватила и цио горњи режањ плућа са или без катаралних појава.

Сви други органи ових болесника морају бити здрави, са нормалном тјелесном топлотом. У мокари не смије бити бјеланчевине ни шећера, нити она смије показати тако звану дијазо-реакцију.

Све грудоболнике по сенаторијама ваља подијелити у двије групе: 1) незаражљиво туберкулозне болеснике, који не искашљују, те према томе и не расипају туберкулозне бациле и нијесу дакле опасни за околину, и на 2) заражљиве болеснике, који свима својим екстремима и секретима бацају туберкулозне бациле на све стране и тиме постају стална опасност за околину.

Према овој подјели главни циљ лијечења по сенаторијама био би овај: 1) да се незаражљиви случајеви одрже као незаражљиви, па да се са свијем и излијече, и 2) заражљиве случајеве излјечити, те тиме спријечити опасност по околину, или их у хигијенском смислу учинити, да не буду шкољиви, то јест издвојити их од света и изолисати.

Својим општим лијечењем показују сенаторије врло добре резултате. Подизање таквих завода стаје доста новаца а и борављење је у њима скупо. По Њемачкој праве већ сенаторије за раднике и за сиротињу помоћу многобројних добротворних фондова и јако заузимљивих женских друштава Црвеног Крста.

И Словенски се Југ може поносити таким установама. Браћа Хрвати имају сенаторију Бријестовац на Сљему, који је подигла загребачка окружна болничка благајна на Загребачкој Гори и која има за сада 40 постеља а ове године ће је проширити на 55 постеља.

Већ од више година имају Бугари државну сенаторију Тројан, прозвана по стародревном манастиру у близини. Ево, у главном, слике њене: предња је зграда управа и одаје за прегледање, позади су двије дуге зграде за болеснике са 40 постеља. Највиша је зграда читаоница и сала за лежање. Осим Тројана имају Бугари и велику сенаторију на Црном Мору крај Варне. Завод носи име бугарске краљице и има два велика одјељења, мушко и женско, са по 75 постеља. Ускоро ће Бугари добити и трећу сенаторију „Фердинанд I“, као задужбину њихова краља.

Краљевина Србија се не може похвалити ни једном сенаторијом. И ако се о томе говори већ пуних 15 година није се још стигло, да се проучи и то питање. Бирана су и помињања и мјеста као Златибор, Копаоник, Рудник, Сурдулица, Грделица, која заиста редом имају све главне услове за подизање такве сенаторије, па је ипак стало све на томе, једино усљед непростијености оних људи, од којих зависи постанак таквих установа.

Али у накнаду за сенаторију Србија може да покаже другу једну установу исто тако важну, као што су и сенаторије. Биоград је добио своју биоградску болницу *за грудоболне*. Још о крунисању Краља Петра год. 1904. закључила је Биоградска Општина, да се у спомен тога дана подигне општинска болница за заразне болјести. Али одлуком чувене љекарске годишње скупштине од год. 1907. у Нишу, би Биоградска Општина умољена да у мјесто заразне болнице, добије Биоград за лијечење туберкулозних болесника. Молба би услишена и тако се на Врачару поред дугог низа павиљона велике биоградске, грађанске и војне болнице подиже болница за грудоболне. Болницаће имати на 60 постеља и стаје општину до 110 хиљада динара. У болници ће се лијечити сви туберкулозни болесници а они треће — посљедњег степена задржаваће се, да не би грозили заразом својој породици и околини.

И болница као и санаторије васпитаваће своје болеснике у чистоћи према себи и према другоме. То ће бити школа кроз коју кад прођу сви туберкулозни болесници у Биограду имаће бар знања о својој болијести је ће добреш она огромна добит, чије ће добре резултате у брзо осјетити сам Биоград.

Д-р В. Кујунџић — Биоград.

Борба противу туберкулозе

Туберкулоза се сматра да је најзаразнија болест. Уз то, међу свима болестима човјечанства, које подривају животне силе будућих покољења, туберкулоза заузима прво мјесто. Туберкулозно боловање појављује се у најразноликијим облицима, обузимајући не само ткива одвојених органа већ и саме кости. Ето због чега борба противу туберкулозе постаје ствар државна. По примјеру Енглеске, Француска намјерава да спроведе нов закон, по коме ће бити обавезна пријава сваког оног ко болује од туберкулозе. Држава хоће да локализује болест — а прва је ствар у том погледу тачна регистрација болесника. Овај је закон већ израдила у општим цртама парламентарна комисија за општу хигијену, која ће закон ускоро поднијети парламенту. Комисија се оснива на ауторитетском мишљењу париске академије наука, која је одобрила такав пројект. Изгледа да је Академија још 1908 потрзала питање о употреби обавезне пријаве сваког болесника, али се таква мјера онда сматрала као противна схватању индивидуалне слободе. И доиста ова ће мјера наићи на отпор, јер ће се сматрати да су јектичави у положају оних којих друштво здраво хоће да се клони. Могуће је према томе да ће у парламенту бити опозиције. Између осталог подиже се још једно питање. Професионална докторска етика не дозвољава да о болести прича, ако пацијент хоће да је сакрије. Академија медицинске налази да то не зависи од доктора већ једино од газде или онога ко издаје стан. „Матен“ мисли да ће закон бити примљен тим прије што он у Енглеској постоји већ неколико година.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Петров дан. Као и сваке године до сад, тако је и ове године Петров дан у пријестоници прослављен врло свечано. Народ из унутрашњости и са стране, а особито из Боке и Херцеговине, почео је да се купи на Цетињу још раније тако, да је Цетиње у очи Петров дана било препуно српског свијета, мушког и женског. То вече било се замјетнуло народно коло и весеље пред Двором у присуству њихових Величанстава Краља Господара и цијеле Краљевске Породице и трајало је живо до неко доба ноћи. На Обилића Пољани били су намјештене шатре, гдје се народ на Петров дан веселио до саме зоре. Пошто су пристуили и поклонили се моштима Св. Петра, гости су се почели да разилазе својим домовима још одмах сјутрадан.

Изложба женских радова. У четвртак је у пријестоници отворена изложба радова ученица Женске Радничке Школе, која стоји под покровитељством Књагинице Јоланде, а под високим надзором Њеног Краља. Височанства Књагинице Ксеније. Изложба је смјештена у два одјељења ове школе: у једном је био вез у опште, а у другом крој, шав, плетиво, ткање и т. д. Радови су били врло укусно и прегледно смјештени и изложени тако, да их је публика могла лако и брзо разгледати. Бијелог веза било је свију врста и свију облика и сви су ти радови, који су скупа заслуживали сваку пажњу, издвајали како својом лијепом израдом тако и композицијом, а међу њима је било и тако вјешто и лијепо израђених, да је посјетиоце задивљавао успјех ученица ове наше школе у толико више што се добро зна са каквим квалификацијама ученице у ову школу улазе и из којих редова друштвених. Изложени су били женски радови свију врста: бијелог веза у разним бојама, облика и начина на платну, свили и другим материјама у виду кошуља, јастука, застирача и т. д., затим чипака и других радова који се раде свилом или кошем помоћу игала; даље: имитације персиских ћилимова, пиротских ћилимова, застирача од вуне, пешкира, ошвица, разног врста платна нашег домаћег, од најпростијег до нафтинијег, израђене вуне и свиле, плетива, хаљине и хаљинице различитог кроја и облика, чарапа, рукавица, фанела и других плетива, као што су стављене на углед и разноврсне вјежбанке ученица ове школе, из теорије и пракције. Изложба ученица Женске Радничке Школе, којом управља на свако задочекшоство г-ђа Зорка М. Ковачевићка уз пријемоћ трију наставница, учинила је најљепши утисак на све посјетиоце, који се о постигнутом успјеху ученица о изложеним радовима најпохвалније изражавају, одајући овој корисној школи и њеној управи и настав-

ницама свако признање и похвалу, што је за нашу земљу врло утјешна појава, заслужна сваке хвале и признања. Изложба је трајала три дана и синоћ је затворена. Са ње су посјетиоци купили многе изложене предмете, тако, да су сви бољи радови откупљени.

Из Митрополије. *Позив на претплату.* Књижа Цвијановића у Биограду, издала је два врло важна дјела познатог научењака јеромонаха д-ра Николаја Велимировића, а то:

„Религија Његошева“. Велимировић је у своме дјелу описао велике умотворине Владике Рада, и представио га као мужа са врлинама филозофске побожности. Цијена је књизи 2.50 перпера. Друго је дјело „Провиједи д-ра Велимировића“. Како је Велимировић познат као проповједник великог гласа, тако су и његове проповиједи од велике важности за свакога, а особито за свештеника и учитеља. Књига износи од 18. до 20. табака а цијена је књизи 3 перпера.

Кописторија оба вишепоменута дјела топло препоручује нашој читалачкој публици, а особито свештеницима и учитељима. Књиге се могу купити и код наших књижара на Цетињу и у Колашину.

Интернационална изложба. До године ће се у Гану, у Белгији, отворити интернационална изложба. С обзиром на угледно мјесто, које Белгија заузима у индустријском и економском развићу, нашим би извозницима било од врло велике користи да је посјете. Заинтересовани се могу за ближа обавијештења обратити г. Вуку Вулету, вице-консулу Краљевине Белгије на Цетињу, који је код белгиске владе предузео нужне корак, да се и нашим трговцима олакша посјета ове важне индустријске изложбе.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 25. јуна. — Министарство војно саопштава о борби трупа код Сиди Саида са једним италијанским пјешачким пуком. Италијанци су се морали повући са огромним губитцима.

Рим, 25. јуна. — Стефани побија вијест из Цариграда односно битке код Сиди Саида. Италијанска извидница напала је на главну трупу Турко-Арапа и топовском пљомом је растјерала. Италијанци нијесу имали никаквих губитака.

Мадрид, 25. јуна. — Око 50 ројалиста португалских пријешли су крадом ријеку Минхо и напали на Валенсу, али су били сузбијени.

Солун, 25. јуна. — Министар војни наредио је сазив дванаест бригаа редица из корпуса солунског, битолског и косовског како би исти били спремни ако се устанак у Арбанији погорша.

Цариград, 25. јуна. — По истинитим извјештајима, Тајар бег је одбио да се поврати. Велика се узрујаност опажа потоњих дана у околици Драча и Елбасана. Више главнијех арбанаских вођа утекли су у планине. Шеф арбанаски Вибаз упутио је становницима Кроје прокламацију, којом их позива или да се придруже покрету или да остану неутрални. Влада је прогласила ратно стање у Кроји.

Цариград, 26. јуна. — „Сабах“ дознаје да је комитет младо-турски наредио свима својим клубовима, да избришу из спискова све официре, чланове.

Лисабон, 26. јуна. — Ројалисте су се појавиле пред Веленсом, али су у брзо били протјерани на шпанолско земљиште, гдје су их власти разоружале.

Цариград, 26. јуна. — Кајмакам из Тиране саопштава, да су се трупе послане из Скадра и Елбасана сјединиле и ушле побједоносно у Кроју. Према вијестима из Елбасана Арбанаси су били опколили трупе турске код Аче и једино захваљујући приспјелој помоћи из Елбасана, трупе су могле сузбити Арбанасе и проћи.

Рим, 27. јуна. — Генерал Камерана телеграфира да су Италијанци јуче последије сјајне битке у 3½ сата по подне заузеле Мисруту и на тврђави истакли заставу. Турски губитци неколико стотина мртвих, губитци италијански 9 мртвих и 21 рањен.

Цариград, 27. јуна. — Министар војни дао је оставку и наменован у сенат. Министар морине заступаће министра војног.

Цариград, 28. јуна. — Говори се, да су генерал Назим паша, а тако и председник сената маршал Гази Амет Муктар, нуђени да приме портфељ министра војног, али да су одбили. У свом писму Махмут Шефкет паша вели, да с тога подноси оставку што су парламентар и сенат изгласали закон о забрани официрима да се мијешају у политику, па налази за правилније да тај закон ступи на снагу под новим министром војним.

Солун, 1 јула. — Арнаути у Приштини отели су депозит муниције и оружја. Покрет се све више шири у вилајету косовском и окупацијском скопљанском и митровичком.

Цариград, 1. јула. — По вијестима новина појавила се велика српска чета код Колашина и отпочела да пљачка села; послане су војне патроле у потјеру. — Послане су трупе против Иса Бољетинца, који се налази код Лаба.

Званични огласи

ОБЈАВА

Господин Заступник Министра Просвјете и Црквенијех Послова својим ријешењем од 23. јуна ове године П.Бр. 2374. одлучио је:

да се укине за идућу школску 1912/13. годину први разред Државне Ниже Гимназије у Подгорици, пошто држава намјерава у истом мјесту отворити трговачко-занатлијску школу.

П.Бр. 2374. Из канцеларије Краљ. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, 25. јуна 1912. г. Цетиње. 1,3

ОГЛАС

Министарство Финансија и Грађевина расписује овијем јавну лицитацију за набавку 6000 (шест хиљада) квинтала доброг сухог кукуруза, у врећама, под овим условима:

рок предаје 20. јула тек. год. „Франко бордо Бар“;

понутилац најповољније цијене дужан је одмах положити 10% вриједности жита у готову или у папирима од вриједности или другим еквивалентима, које Министарство прими. Кауција је за извршење купо-продајног уговора.

Понуде брзојавне и писмене, уз горње услове, такође се примају, до часа закључка лицитације која ће се одржати у истом Министарству дана 3. јула ове године у 6 сати у вече. Министарство задржава право, да ни најповољнију цијену не прими.

Позивају се житарски трговци да на ову лицитацију дођу, односно да најнижу цијену пријаве, по којој поменути количину кукуруза могу држави продати.

Овај оглас саопштен је брзојавно 30. јуна т. г. свима домаћим житарским трговцима.

Број 8020. Из канцеларије Кр. Министарства Финансија и Грађевина од 28. јуна 1912.

ОБЈАВА

У канцеларији Управе Подгоричке Царинарнице продаће се лицитацијом 7. ов. мјесеца око 35000 врећа.

Усмена лицитација ће се одржати од 9 до 12 сати прије подна и од 3 до 6 по подне.

Ближа обавијештења о лицитацији добијају се у Управи Подгоричке Царинарнице.

Број 7986. Из канцеларије администр. одсјека Мин. Финансија и Грађ. 2. јула 1912. Цетиње.

ОБЈАВА

На дан 21. јула т. год. у 10 сати прије подна, одржаће се јавна лицитација у Админи. Одсјеку Министарства Финансија и Грађевина за набавку 2450 квинтала ђумура — кокса — и то:

за Владино Дом квинтала 1500;
за Болницу „Данило I“ „ 700 и
за Истр. Затвор на Цетињу „ 250.

Предаја горње количине ђумура — кокса — има се извршити Франко Цетиње у магацинима Владиног Дома, Болнице и Истражног Затвора.

Предаја има отпочети 1. септембра т. год., а коначно извршена до 1. новембра и. год. и то, сразмјерно предвиђеној количини у сваком поједином магацину.

Услед чега се позивају сви они, који би жељели лиферовати горњу количину ђумура — кокса, — да се на горе речени дан пријаве Админи. Одсјеку Мини Финан. и Грађевина.

Лицитанти имају на дан лицитације положити кауцију у готову новцу перп. 2000 или у непокретном имању у вриједности перп. 6000.

К'Броју 7967. Из канцеларије Админи. Одсјека Мини. Финансија и Грађевина.

ОБЈАВА

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај — одржаће у неђељу 15. јула ове године јавну лицитацију за неке преправке у Истражном затвору на Цетиње а то:

1.) Нови кров над Ђелијама од штица и етернита од око 250 квадратних метара површине са конверсама и гурлама.

2.) Један танки зид од армираног цемента испод крова од око 90 квадратних метара површине са 12 ц. м. дебљине и 2½ метра висине.

3.) Удесити под кровом за стражарски стан на десно крило здања, као и мале друге поправке.

Рок довршетка рада оставља се 15. септ. ове године.

Подузимач је дужан поднијети гаранцију од тридесет на сто од вриједности погођеног рада и то у готовом новцу или непокретним добрима. Непокретна добра имају се таксирати у надлежном капетанском или општинском Суду о трошку подузимачком. Плаћање такса као год и таксе прописане чл. 147. закона о таксама пада на терет подузимача.

Одјељење задржаје себи право да рад никоме не уступи ако не би понуђене цијене биле повољне.

Остали ближи услови могу се сазнати сваког дана за вријеме канцеларијских часова у канцеларији Одјељења за Грађевине и Саобраћај или Управи Истражног Затвора, као и на дан лицитације на лице мјеста.

Број. 2212. Из канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 28. јуна 1912. год. Цетиње. 1,3

ОБЈАВА

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај — одржаће у петак 20. јула ове год. јавну лицитацију у царинарници на Д.-Граду за преправку моста на Сушицу (у Бјелопавлићима) а то:

1.) На једно окно, које је од 7 метара распона и 4-30 ширине, ставити гвоздени мост су пет шина, које ће моћи издржати тежину од најмање 120 квинтала.

2.) Како ово окно, тако и друго, које је од 16 метара распона (на које већ постоји гвоздени мост) треба поподити са гредама лучевијема, којих ће требати око 130 комада од по 4-30 метра дужине а 18-15 ц.м. дебљине.

3.) Завидати утврдити и питурати гвожђарију са двије руке са минијумом а једну руку са пелењастом бојом на уље. Паранет ставити на цијелом мосту од гвожђа. Све да буде израђено по занату.

Рок довршетка рада оставља се 20. окт. ове године.

Подузимач је дужан поднијети гаранцију од тридесет на сто од вриједности погођеног рада и то у готовом новцу или непокретним добрима. Непокретна добра имају се таксирати у надлежном Капетанском или Општинском Суду о трошку подузимача. Плаћање такса као год и таксе прописане чл. 147. закона о таксама пада на терет подузимача.

Одјељење задржаје себи право да рад никоме не уступи ако не би понуђене цијене биле повољне.

Остали ближи услови могу се сазнати сваког дана за вријеме канцеларијских часова у канцеларији Одјељења за Грађевине и Саобраћај, као и на дан лицитације на лице мјеста.

Број 2211. Из Канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 28. јуна 1912. г. Цетиње. 1,3

НА ЗНАЊЕ

Само овај број шаљемо свима нашим претплатницима, којима је истекла претплата 1. јула тек. год.

Позивају се претплатници да обнове претплату, јер у будуће наш лист неће се никоме слаати ко не буде претходно положио претплату.

Цетиње, 2. јула 1912.

Администрација „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ОГЛАС

Сви ниже изложени Закони, Стеногр. Биљешке Црногорске Народне Скупштине за Краљевину Црну Гору и Албуми, Јубиларна издања са назначеним цијенама могу се добити на Цетињу у књижарама: Мартиновића и Иванишевића и А. Рајнвалда; у Подгорици у књижарама: Коста К. Станића, Рундо и Загора и П. Вукотића; у Никшићу у књижарама: Симата Гарчевића и Ш. Лаковића; у Колашину: у књижари: Кујачића и Тошковића.

1. Устав за Кр. Црну Гору	1—
2. Закон о редбде, упуства и др. за осн. школе	2—
3. Закон о нар. школама	—50
4. Закон о судском поступку у грађанским парницама	1—
5. Закон о штампи	—50
6. Кривични Закон	2—
7. Закон о изборима народних посланика	—30
8. Закон о уређењу Држ. Савјета	—30
9. Закон о пословном реду у Држ. Савјету	—30
10. Закон о Министарској одговорности	—30
11. Закон о Експропијацији	—30
12. Закон о уређењу привредног Савјета	—02
13. Закон о привременом пословном реду у Народној Скупштини	—40
14. Закон о јавнијем зборовима и удружењима	—20
15. Закон о држ. буџету	—30
16. Закон о парохиском свештенству	—50
17. Закон о јавним правозаступницима	—50
18. Трговачки Законик	—80
19. Закон о порезу на алкохолна пића и таксирању судских пресуда	—20
20. Закон о поступку судском у кривичним дјелима	1-50
21. Закон о подјели, насељењу и уживању Бривске Горе	—30
22. Закон о измјенама и допунама у закону о изборима народних посланика	—30
23. Закон о административној подјели Црне Горе	—30
24. Закон о Устројству судова у Кр. Црној Гори	—30
25. Закон о измјенама у Кривичном Законик	—20
26. Закон о измјенама и допунама у закону о порезу на приносод капитала и рада од 15. нов. 1905. год.	—30
27. Закон о Лову	—30
28. Закон о држав. новцу	—30
29. Закон о повластицама	—50
30. Закон о рудама	—80
31. Закон о измјенама и допунама о јавним правозаступницима	—40
32. Закон држ. Зајму за 1912. г.	—30
33. Закон о таксама	—50
34. Закон о порезу на принос од капитала и рада из 1911. г.	—50
35. Правилник Државне Хипотекарне Банке Краљевине Црне Горе	—30

Стеногр. Биљешке Цр. Нар. Скупштине:	
Свеска за годину 1906.	перп. 4—
„ „ „ 1907.	„ 4—
„ „ „ 1908.	„ 2—
„ „ „ 1909.	„ 2—
„ „ „ 1910.	„ 4—
„ „ „ 1911. (ванредан сазив)	„ 0-50

Албуми

— Јубиларна издања —

Албум слике из Црне Горе од 1910 године	перп. 3—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош од 1910 год.	4—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош у луксузном издању	50—
Цетиње, 1911.	

Управа Држ. Штампарије.

СЛИЈЕДИ ДОДАТАК

Цијене производа у главнијем мјестима за мјесец фебруар 1912. године

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																								
		ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУВА				МЕСО С В Ј Е Ж Е										
		опрани	посрн	сво-рупа	масла	доја	сала	сир	пршуте	сало	не	мастрадане	меса	воск	пастрма	свако-ница	југула	кулена	Риба свјежа разна	гоне	теле	јат-иље	јаре	овије	које	сви-ско
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А															
1	Цетиње	1,75	1,45				2,...	1,60	1,60	1,45	1,...	3,...	3,...	1,60	0,60	1,...	0,81	2,...	2,20	0,84	0,78	2,...	0,72	0,64	1,20	
2	Подгорица	1,40		1,80	2,60	1,...	1,40	1,50	1,40	1,20	1,...	3,...	1,70	1,20	0,80	0,45	0,81	2,...	2,...	0,72	0,78	2,...	0,72	0,64	1,20	
3	Никшић			1,70		1,20	1,80	1,10	1,80	1,90	1,20	1,...	1,40		0,48		0,96			0,80			0,80	0,80		
4	Бар		1,15		3,65	1,40		1,65		1,80	1,50			3,60	3,65	1,...	0,80	0,60	0,80	1,20	1,20					
5	Колашин															0,80	1,60									
6	Ријека			3,20	3,40		2,...	1,60	1,72	1,60	1,13		2,...		0,60	0,70	0,90									
7	Данилов-град		1,50	1,50					1,...	1,50	1,50					0,53	0,50	0,76						0,90	0,60	
8	Улцињ		1,30		3,20	1,30		1,62	2,20	2,20	1,40					0,77	0,64	0,84	0,84					0,80		
9	Андријевица	3,...	2,...	2,...				1,20		1,60			1,...	3,...	1,...		0,80									
10	Вир-Пазар		1,70	3,...			1,80	2,...	1,70	1,60					0,50	0,45	0,80									

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																		НА ЈЕДНОМ ЛИТРУ							
		сала	шећер	ориз	јетин	петролеум	дојне свијеће	сир за прене	грожје	шљиве	јабуне	крупне	ораси	коштањ	смокве	маслине	лук црни	лук бијели	купус	лук	вино	раија	пиво-бара	шпирит	дамбек	оцет (сирће)	мљено
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А																
1	Цетиње	2,25	0,68	0,52	1,20	0,32	2,40	1,...		1,20	0,70	0,80	0,60	0,40	0,80	0,40	0,40	1,...	0,16	0,15	1,...	2,50	0,60	2,80	1,20	0,80	0,50
2	Подгорица	2,40	0,72	0,40	1,20	0,32	1,60	0,90			0,60		0,50	0,40	0,60	0,40	0,40	0,65	0,20		0,80	3,20	0,56	2,85	1,50	0,60	0,30
3	Никшић	2,20	0,70	0,48	1,20	0,40	1,60	1,...						0,60	0,70	1,60	0,60	0,80		0,07	1,20	1,60	0,48	2,20	1,...	0,50	0,30
4	Бар	2,...	0,64	0,42	1,20	0,32	1,80	0,80						0,22	0,70	0,50	0,22	0,28	0,40	0,60	0,96	1,40				0,50	0,40
5	Колашин	2,40	0,80	0,64	1,44	0,48		0,80									0,80		0,14		1,20	1,20	0,64				
6	Ријека	2,...	0,70	0,56	1,20	0,32	0,90	1,...									0,50	0,40			1,...	3,20	1,20				0,40
7	Данилов-град	2,40	0,80	0,48	1,20	0,40		0,80									0,70				1,...	2,...	0,40	3,...			
8	Улцињ	2,40	0,67	0,44	1,...	0,36	2,80	0,90									0,28	0,77	0,18		0,90	2,60	1,20			0,40	0,24
9	Андријевица	2,60	0,96	0,64	1,60	0,48	2,...	1,...			0,40		0,60	0,40			0,40		0,10		1,60	1,20				0,96	0,35
10	Вир-Пазар	2,40	0,80	0,46	1,20	0,40	2,40	1,...									0,40	0,80			1,20	2,...					

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА НА 100 КИЛОГРАМА																								
		У С Ј Е В И										БРАШНО				ПИЋА				ЉУЖУР		КЛАК				
		куку-руз	пше-нице	раји	јетма	онка	проса	хелде	па-сула	дефе	траик	кртоле	куку-рузно	пше-нично	руј	свијен	ниш	слава	љукур	га-мени	нега-мени					
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А															
1	Цетиње	24,...	34,...		20,...	20,...			40,...	40,...	40,...	13,...	13,50	35,...		10,...	10,...	10,...	10,...							
2	Подгорица	24,...	28,...		23,...				32,...			13,...	26,...	30,...		7,...										5,...
3	Никшић	24,...	27,...		20,...				40,...			10,...	25,...	28,...		4,50										
4	Бар	22,...	34,...		21,...				40,...			15,...		40,...		12,...		12,...	12,...							6,...
5	Колашин	26,...			16,...				32,...			8,...	46,...			4,...										
6	Ријека	21,...	28,...		26,...				32,...			12,...		30,...		12,...										
7	Данилов-град	24,...			28,...				48,...			16,...	24,...	40,...												
8	Улцињ	21,50			24,...				44,...			24,50	25,70			7,66										
9	Андријевица	20,...	25,...		12,...				24,...			10,...				6,...										
10	Вир-Пазар	22,...							48,...			20,...		30,...												

Број	ВАРОШ	ПРОДАЈНА ЦИЈЕНА НА ЈЕДАН КОМАД																														
		ГОВЕДА			КОЊИ				БРАВИ				ПЕРНАД			К О Ж Е																
		полони	краве	теле	коњи	кобиле	ждре-бо	масте	ма-гарин	приса	овце	козе	јагња	јара	коно-ш	патке	гуске	ћурке	гоне	овије	које	јат-иље	јаре	мед-веје	кучије	куке	ла-свије	зечије	свије	диво-које	јаван-че	
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А																					
1	Цетиње	150,...	130,...	20,...	200,...	200,...				40,...	13,...			1,50	3,...	7,...	5,...	20,...								30,...	13,...	0,20				
2	Подгорица	111,...	80,...	30,...	150,...					20,...	16,...	14,...	8,...	1,50	1,60	3,...		9,...	2,20	2,...	0,90					30,...	12,...	0,50				
3	Никшић	180,...	90,...							30,...				1,20				18,...	1,60	1,80					5,...	30,...	12,...	0,50			5,...	
4	Бар	147,...	130,...	70,...						19,...	13,...			1,45				21,...										0,80				
5	Колашин	150,...	90,...							30,...	15,...								2,...													
6	Ријека	120,...	100,...	36,...					50,...	12,...	12,50	13,50	7,80	1,40				13,...								21,...	9,...	0,50				
7	Данилов-град	110,...	71,...							11,...	11,...			1,40		4,40		16,50	1,40							25,50	11,64	0,30				
8	Улцињ	130,...			205,...				50,...	15,...	14,...	10,...		1,40				13,...		2,...							5,66					
9	Андријевица	95,...	70,...		135,...					15,...	14,...	10,...		1,20				13,...								25,...	12,...	0,40				
10	Вир-Пазар	115,...	110,...							24,...				1,60	1,...			12,...	1,60							30,...	12,...					

Број 4297. Из Канцеларије Статистичког Одсека Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, Цетиње, 16. јуна, 1912. год.

Број 4297. Из Канцеларије Статистичког Одсјека Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, Цетиње, 16. јуна, 1912. год.

ОБЈАВА

Консistorија Цетињска дана 15. јула ове године одржаће јавну лицитацију у манастиру Косијереву за подизање једног здања у истом манастиру.

Продаја овог рада извршиће се целокупно или дјелимично т. ј. сваки лици-тант може понудити своје цијене или за врата и прозоре засебно, а за зидање и остало засебно.

Ово здање имаће с лица 24 метра дужине, а 7 метара ширине. Здање ће бити на два боја, зидови у клаку, мулени од штрика са клаком, тавани са гредама од 5 и 7 унача и штицама од 1¹/₄ унче, прозори са једним телерима и шкурама од јеловине, кров од тигала или етерита.

Осим овог здања има се поправити још једно постојеће здање т. ј. поновити муленине, попојити и т. д., као и поправити здање, гдје се данас налазе ћелије. По-дробнији услови могу се сазнати у мана-стиру Косијереву на дан лицитације.

Рок свршетка рада одређује се 1. авгу-ста 1913. год.

Поднозимач је дужан поднјети кауцију 30% од вриједности погођеног рада у не-покретним добрима, која се имају таксира-ти у надлежном Капетанском или Општин-ском Суду, а плаћање такса, као год и оне прописане таксе према чл. 147. „За-кона о таксама“, пада на терет подози-мача. Кауција у готовом новцу одређује се 15%. Ниуком случају неће се узимати у обзир никаква понуда, ако лици-тант не донесе уверење од Капетанског или Оп-штинског Суда односно довољне кауције.

Консistorија задржаје себи право, да рад не уступи никоме, ако понуђене ци-јене не би повољне биле.

Број 1207. Из канцеларије Консistorије Цетињске, 27. јуна 1912. г. Цетиње. 1,2

ОБЈАВА

На дан 26. јула т. г. у 10 часова прије подне, Административно Одјељење Ми-нистарства Финансија и Грађевина, одр-жаће оферталну лицитацију за набавку канцеларијског материјала за сва држ. надлештва и школе у земљи.

Ко би се желио примити, да потребу-ну количину канцеларијског материјала лиферије, нека се за ближа извјешћа и услове обрати сваког радног дана у кан-целаријским часовима поменутом одјеље-њу, гдје се могу видјети и гдје ће се прима-ти модели свију врста писаћег материјала.

Уговор ће се закључити на три годи-не, од 26. септ. 1912. до 26. септ. 1915. год. по старом календару.

Понуде у затвореним кувертама зајед-но с предложеним мострама имају се поднјети Административном Одјељењу, које ће се комисијски отворити на дан лицитације 26. јула о. год.

Поднозимач има положити у Благајни Краљ. Министар. Финансија и Грађевина као кауцију у готову новцу или папиру од вриједности 6.000 перпера, а плаћање такса као год и оне прописане таксе према члану 147. закона о таксама пада-ју на терет подозимача.

Ни једна се оферта на дан лицитације неће узети у обзир, која не буде снабдје-вена уверењем надлежне власти односно довољне кауције, и која не буде снабдје-вена прописаном таксом.

Министарство Финансија и Грађевина задржаје себи право, да лифериовање канцеларијског материјала не уступи ни-коме, на заказани дан лицитације ако понуђене цијене не би биле повољне.

Број 5097. Из канцеларије Административног Одјељења Министарства Финан-сија и Грађевина. 27. априла 1912. го-дине. Цетиње. 10,10

ОБЈАВА

На дан 6. јула т. год. у 10 сати прије подна продаће се јавном лицитацијом у Админ. Одсјеку Мин. Финансија и Грађе-вина од 400—500 протих столица. Ко се жели надметати за куповицу истих, нека се на заказани дан

ОБЈАВА

Јавна продаја непокретности Милете М. Вукчевића из Мартиновића, извршиће се 9. септембра ове год. у 3 сата послје подне. — Виђи оглас у додатку 10. броја «Гласа Црногорца» за тек. год.

Број 212. 92—1912.
У Доњем Селу, 11. јуна 1912 год.
Капетански Суд,
кап. Н. Драговић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Марка Р. Ђурића из Грлића, извршиће се 16. октобра ове године, у 3 сата послје подне.

Виђи оглас овога суда у додатку 16. бр. «Гласа Црногорца» за ову годину.
Број 30. 5—1912.
Доње Село, 17. јуна 1912 год.
Капетански Суд,
кап. Н. Драговић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Мијатка Перованова Баковића из Дреношнице, извршиће се 15. октобра 1912 године.

Виђи оглас у 15 броју «Гласа Црногорца» ове године.
К броју 305.—1912 130—1911.
Богетићи, 20. јуна 1912.
Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

ОГЛАС

У извршењу наредбе Краљ. Обласног Суда из Подгорице, од 13. априла т. год., број 1597—IV—1912—6.

Износи се на јавну продају доље описана непокретност оп. Томице Ј. Радовановића из Дучића; процијењена перп. 500.

Продаја ће се извршити у канцеларију капетанског суда у Дољанима.

За продају одређују се три рока и то: 22. јула, 22. августа и 22. децембра 1912 год., од 8 сати прије подне до три послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лантат дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност каква реална права или право прече купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:

Орашце $\frac{1}{4}$, коса ливада $\frac{1}{4}$ и четири листобера горе, све у једном комаду зв. мј. «Гребеништа»; граници: од истока Бошко Перов, од запада, југа и сјевера пут.

Број 556. 223—1912.
У Дољанима, 23. јуна 1912.
Капетански Суд,
кап. Кр. Ј. Ивановић.

ОГЛАС

У извршењу пресуде Кр. Обл. Суда у Никшићу, од 6. фебруара 1912, број 191 ех 1912—IV—1911—1836.

Износи се доље описана непокретност Илије Марковића из Риђана, на јавну продају; која је процијењена перп. 2000 Продаја ће се извршити у канц. потписатог суда за вријеме кан. ура За продају одређују се три рока и то: 22. јула, 22. септембра и 22. новембра ов. г. На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, а на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процијене, на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лантанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се сви они, који имају на непокретност каква реално право и они, који имају право прече купње, да се пријаве оном суду пријед прве продаје.

Опис непокретности:

1) «Риђани» 3 рала; граниче: од истока Никола Тетков, од запада, југа и сјевера пут.

2) $\frac{1}{6}$ черка; граници: од истока пут, од сјевера пут, од запада Шћепан Ковачевић.

Број 647. 1912—48.
Кочави, 22. јуна 1912.
Капетански Суд,
за капетана,
кмет М. Вукотић.

ОБЈАВА

О отварању стјечаја над имовином Илије М. Радновића из Прогаонића.

Обл. Суд на Цетињу, овим објављује свима и свакоме, кога се тиче, да је ријешеном овог суда, од 1. јуна ове год., број 2921—IV—1912—620., отворено стјепиште над цијелом покретном и непокретном имовином презадуженог Илије Радновића из Прогаонића и за то се позива сваки, који би од истога ма по ком праву што тражити имао, да се најдаље до 1. септембра ове год., са својим потраживањима и доказима за иста оном суду пријави.

Број 2921. IV—1912—620. Из канцеларије Обласног Суда, 1. јуна 1912 год. Цетиње.
Р. 55, бр. 587, 1, 2

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Мијата Ђукића из Опасанице, извршиће се 11. августа ове год., у 10 сати прије подне у канц. овога суда — Виђи оглас у 8. броју «Гл. Црногорца» о. г.

К Броју 1147. 569—1911.
Ријека, 17. јуна 1912.
Капетански Суд,
кап. Маринић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Николе К. Вукчевића из Подгорице; процијењена перпера 1500.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, а у смислу правила Подгоричке Банке, на дан 30. јула ов. год., од 3 до 6 сати послје подне. Лантанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право као и они, који имају право прече купње, да се пријаве овоме суду прије почетка продаје. — Опис непокретности:

Једна једнокатна кућа у ст. вароши; граници: од истока Спасоје Н. Вукчевић кућом, од запада улица, од сјевера исти Спасоје обором, а од југа Марко Н. Вукчевић обором.

Број 1806. VI—1911—397.
Подгорица, 15. јуна 1912 г.

Општински Суд,

за председника, — судија,

Р. 128, бр. 595, 1, 1
К. Ненезић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Станка Н. Савовића из Подгорице; процијењена перпера 3000

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 25. јула, 25. августа и 28. децембра ов. год., од 3 до 6 сати послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијене, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лантанти дужни су положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве овоме суду прије почетка прве продаје. — Опис непокретности:

Једна једнокатна кућа у Мирковој вароши, Скадарској улици, дуга $7\frac{1}{2}$ а широка 11 метара; граници: од истока наслед пок. Јока Шкулића, од запада Радосав К. Савовић, од сјевера Спасоје Кикин зградом, а од југа Скадарска улица.

Број 1452 IV—1912—105.
Подгорица, 25. јуна 1912 г.

Општински Суд,

за председника, — судија,

Р. 168, бр. 596. 1, 1
К. Ненезић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Радоја Н. Жулића из Спужа која је процијењена перпера 375.

Продаја ће се вршити у канцеларији потписатог суда у Спужу. За продају се одређују три рока: 19. јула, 19. августа и 18. децембра 1912 год., од 8 до 12 пред и од 2 до пет послје подне. На првом року непокретност се неће продати испод процијене, на другом хоће ниже, али неће испод $\frac{2}{3}$ процијене, на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лантанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се оном суду пријаве прије почетка прве продаје. — Опис непокретности:

Земље од рала $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ у једном комаду, знамо мјесто «Ришанић», код млина, може се водом натапати, има лоза, шљива и горе врбове око исте; граници: од истока пут, запада и сјевера својина дужникова, од југа речница Ришанић, са правом послужја које је иста до данас имала.

У Спужу, 20 јуна 1912 г.

Краљ. Капетански Суд,

Р. 185, бр. 594, 1, 1
кап. Н. Савовић.

Трговачки оглас

ОБЈАВА. — На основу § 5. Трговачког Закона објављујемо, да ћемо на 1. јула о. г., отворити Филијалу нашег Друштва на Грахову, коју ћемо водити под фирмом: Филијала Никшићког Трговачког Акционарског Друштва, Грахово.

Филијала ће се бавити свима пословима које прописују правила нашег Друштва.
20. јуна 1912.
НИКШИЋСКО
ТРГОВАЧКО АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО.

Р. 50, бр. 591, 1, 1

Приватни огласи

ОБЈАВА

НАРОДНА БАНКА КРАЉ. ЦРНЕ ГОРЕ
У БАРУ

овим ставља до знања заинтересованим, да је свог бившег чиновника Милана Вучетића, услед занемаривања дужности отпустила из службе и да за истога на себе никакве одговорности не прима.

Р. 37, бр. 597, 1, 1

УПРАВА.

ОБЈАВА

НАРОДНА БАНКА КРАЉ. ЦРНЕ ГОРЕ
У БАРУ

овим позива своје акционаре, који су заостали са уплатом на уписане акције, да те заостатке отпочну одмах уплаћивати, те да их најдаље до краја мјесеца новембра о. г. потпуно исплате.

У противном случају, све уплаћене износе оних акција, које тога дана буду у заостатку више од 3 мјесеца, Банка ће унијети у резервни фонд, а акције прогласити за уништене.

На остале заостатке рачунаће 10% затезне камате.

Р. 75, бр. 597, 1, 1

УПРАВА.

СТЈЕЧАЈ

Подгоричком општинском суду потребно је попунити једно писарско мјесто.

С тога се овим позивају сви они, који би жељели поменуто мјесто заузети, да своје молбе уз документа с назначењем коју плату траже, поднесу потписатој управи најдаље до 25. јула ове године.

Првијенство ће имати они, који су свршили уз основну школу 4 разреда гимназије, а радили су при којему суду у Краљевини Црној Гори.

Број 795. В. 1912—12. Из канцеларије Управе вароши Подгорице, 20. јуна 1912 г., Подгорица.

Р. 81, бр. 562, 2, 3

ОБЈАВА

Због осуства општинског инжењера није се могла лиценција заказати радова, за подизање олд. основне школе, обавити у заказаним данима у 26. и 27. броју «Гласа Црногорца», те се одлаже да ће се ова лиценција извршити овако: I) 7. јула о. г., од 9—12 сати прије подне дрводјељски рад; II) истог дана од 1—6 сати послје подне столарски рад и III) 8. јула о. г., од 3—6 сати послје подне зидарски рад. Кауција и друга упуства као што је означено у прошлом 26. и 27. броју «Гласа Црногорца».

К Броју 888. В. 1911—217.
Подгорица, 29. јуна 1912.

Канц. Управе Општине вар. Подгорице, за председника Општине,
Р. 108, бр. 000, 1, 1
Нешо Стијовић.

ОГЛАС

НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА НА ЦЕТИЊУ

на основу § XIV. Додатка својих правила, продаваће у неђељу 22. јула ов. год. у 10 сати прије подне двије оригиналне акције Народне Банке у Бару то: бр. 808 и 253., које ће се истога дана у локалу Штедионичком уступити понудиоцу највише цијене.

Р. 50, бр. 572, 2, 2

НА ЗНАЊЕ

Част ми је извјестити поштоване муштерије, да сам од 1-ог маја т. г. преселио обућарску радњу у својој кући у улици Баја Пивљанина бр. 20, коју сам радњу снабдио са најбољим материјалом; израда солидна и модерна у свим фазонима, услуга брза и тачна на потпуно задовољство муштерија.

Истодобно извјештавам поштоване муштерије у унутрашњости, да ћу према поруџбинама шиљати и на доплату.

Препоручујући се за што скорије поруџбине, како би се поштоване муштерије могле увјерити о горњем, остајући на услузи вашим цијењеним поруџбинама.

Цетиње, јуна 1912.
С одличним поштовањем,
Петар Касом
обућар.

Р. 92, бр. 558, 2, 3

Д-р Р. КУСЛЕВ

ЗУБНИ ЛЕКАР — ЦЕТИЊЕ

Јављам поштованој публици, да ћу од 1. августа почети рад у Никшићу, гдје ћу се бавити кратко вријеме. Додавио сам зубе на гуме, зубе на виде и златне зубе, мостове од најбољих фабрика и најновији порцелан за залијевање зуба.

Р. 45, бр. 592, 1, 3

Под кирију се издаје кућа наследника покојног Богдана Никова Иванишевића, у Зетској улици број 3. За услове обратити се потписатоме.

Цетиње.
Р. 24, бр. 573, 1, 2
Саво Ф. Иванишевић.

ОГЛАС

Моју кућу постојећу у Мирковој вароши. Улица Краља Николе продајем из слободне руке.

Ко жели исту купити, нек ми се пријави за погодбу.

Подгорица, 21. јуна 1912.
Р. 30, бр. 577, 1, 3

Нико Лаиновић.

ОБЈАВА

Јавна лиценција о подизању два учитељска стана у вароши Улцињу, одржаће се 8. јула ове године у канцеларији мјесне основне школе.

Позивају се сви они, који желе подузети рад поменутих станова, да на речени дан присуствују лиценцији. Подузимач ће бити дужан положити 20% од условљене вјечоте у готову новцу или непокретном имању или пак сигурним јемцима.

У Улцињу, 24. јуна 1912 г.

Р. 64, бр. 590, 1, 1

Школски Одбор.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти и погребам миле нам шћери

† НЕДЕ

која се пресели у вјечност 10. овог мјесеца у 22. год., свога млађаног живота, те на указаном саучешћу од стране грађанства Барског од све три вјероисповијести, срдану благодарност изјављујемо, како свештенику тако учитељима и учитељници са дјевојчицама, а особито овдашњем црквеном друштву и великој маси народа, који драгу нам покојницу до вјечне куће испратише и у велико нам тугу ублажише.

Срданна хвала пријатељима са Цетиња, Подгорице, Ријеке, Скадра и Улциња, који нам изјавише своје саучешће.

Стари Бар, 15. јуна 1912.
Ожалошћени: капетан Васил Дабановић,
Р. 96, бр. 579, 1, 1

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног оца, односно мужа и брата

† Ника Љесара

који се послје врло кратког боловања изненадно пресели у вјечност у 69 години свога живота, те нас тијем остави у вјечитој тузи и жалости.

Сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити најтоплију благодарност нашој браћи: Жандољанима, Рајићевићима, Врљанима, Копићанима и осталим Његићима, као и другим нашим пријатељима, који покојника братски ожалише и до вјечне куће испратише.

Особита хвала свештенику Јовану Радончићу, који је над покојником опјело извршио.

Срданна хвала ректору Богословско-Училишне Школе г. Перу Вучковићу, као и нашим друговима, — свршеним ученицима исте школе — и осталим познаницима на изјављеном телеграфском саучешћу.

Хвала свима онима, који ма којим путем учествоваше у нашој дубокој жалости, те нам тијем унеколико ублажише тугу за милим покојником.

Његиши, 13. јуна 1912.
Ожалошћени: син Мићо; супруга Јоке; брат Ђуро; сестре: Стане и Јоке са осталом родбином.

Р. 143, бр. 576, 1, 1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

За навијек ожалошћени смрћу нашег милим брата, односно братучеда

† ЈОША ПРЕМОВА МИЈОВИЋА

који се ненадном смрћу, а несрећним случајем 6. маја ове године пресели у вјечност, сматрамо за особиту дужност овјем путем изјавити нашу дубоку благодарност председнику обласног суда г. Крсту Јаблану, председнику општине г. Нику Дебели и обласном лекару г. Цамаши, који на глас несрећног случаја дођоше у стан милог нам покојника.

Неизмјерна хвала г. г.: командиру Анту Шкутићу, капетану Велиш Лакчевићу, заступнику команданта баталиона поручнику Петру Станишићу, потпоручнику Ристу Стојановићу, официру Саву Дабановићу и официру Стеву Илићковићу, барјактору Илији Пејовићу, царинику Стеву Ђурашковићу и бригадном писару Јову Леверди, који нас тужне посјетише и милог нам покојника до вјечне куће испратише.

Особита хвала свештенику г. Крсту Поповићу на извршеном опјелу и хришћанској утјехи, а такође и Пјеначком Друштву Братимству на судјеловању при погребу и опјелу, као и учитељима са ђацима основне школе, који спровод увеличаше.

Дубока хвала поштованом грађанству вароши Бара без разлике вјере, а такође: Поланима, Баруљанима, Поповићима, Сустацима и Микулићима, који у онако великом броју нас посјетише, драгог нам покојника брацки ожалише и до вјечне куће испратише.

Захваљујемо г. официру Сретену Туковићу, који се са онако дирљивим говором над отвореним гробом опрости са милим нам покојником. Вјечита хвала свима и свакоме ко нам лично, телеграфски или писмено изјави своје саучешће и наша тешко рањена брацка срца тијем у неколико ублажи.

Ст-Бар, 23. јуна 1912.

Ожалошћени: браћа: Спасоје, Илија, Шћепан и Иван; братучеди: барјактар Ђоко, Михаило, Милан, Крсто, Раде са осталом породицом.
Р. 262, бр. 586, 1, 1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

У дубокој нашој жалости за

† глумцом Јоцом плем. А. Марковићем,

осјећамо као вјечну утјеху, што можемо барем овим путем да благодаримо добрима и племенитима људима, који према покојнику и нама показаше милосрђе.

Вјечна благодарност нека је г. д-р Станку Матановићу, који покојнику и посљедњу помоћ пружи, као и г. Перу Богдановићу, управнику Кр. Народног Позоришта, који прикупи код племенитих људи дарак милосрђа, да се је покојник достојно сахрањивао, као српски просвјетни радник у српској земљи.